

XXXI TAVALINE PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine Ml1 ,14b- Ml2 ,2b.8-10)

Lugemine prohvet Malakia raamatust:

"Mina olen suur kuningas," ütleb vägede Issand, "ja rahvad kardavad minu nime. Aga kui teie ei kuula ega võta seda oma südamesse, et minu nimele tuleb anda au," ütleb Issand, "siis ma lasen needusel tulla teie peale ja ma muudan teie õnnistused needuseks, sest teie ei ole seda võtnud oma südamesse. Jah, õnnistuse asemel ma saadan needuse - teile, kes te olete lahkunud minu teedelt ja õpetanud paljusid langema; teile, kes te olete murdnud lepingu, mille ma Leeviga tegin," ütleb vägede Issand. "Sellepärast ma lasen teid põlata ja saadan teid häbisse kõikide rahvaste juures, sest teie olete jäänud kõrvale mu teest ja õpetanud iseeneste tarkust!" Kas pole meil siis kõigil üks isa? Kas pole meid kõiki loonud üks Jumal? Miks me siis petame üksteist ja teotame seda lepingut, mille Jumal teigi meie esiisadega? See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps131 ,1 2 3)

R: Issand, hoiu minu hinge.

Issand, minu süda ei ole kõrk
ega ole uhked mu silmad.
Mina ei haara suure järele,
mis on minu jaoks liiga imeline ja kõrge.

R:

Ma olen otsinud rahu oma hingele
ja selle leidnud nagu võõrutatud laps oma ema juures.
Mu hing minu sees on nagu võõrutatud laps.
Iisrael, oota Issandat, nüüd ja igavesti!

R:

(Teine lugemine 1Te2 ,7b-9.13)

Lugemine püha apostel Pauluse esimesest kirjast
tessalooniklastele:

Vennad, me olime teie keskel täis armastust, nagu ema, kes oma lapsi hoiab. Armastusest teie vastu oleksime meie andnud teile heameelega mitte ainult Jumala evangeeliumi, vaid ka oma elu, sest nii südamelähedaseks olite te meile saanud. Te ju mäletate, vennad, meie muret ja vaeva, kui me töötasime nii ööl kui päeval, et teile mitte koormaks olla ja kuulutada teile Jumala evangeeliumi. Just sellepärast me täname Jumalat üha, et kui te meie läbi Jumala sõna kuulda saite, siis ei võtnud te seda vastu inimeste sõnana, vaid nagu see tõesti on - Jumala sõnana, kes on teie, usklike sees tegev. See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Mt 23, 9b.10b)

Halleluuja. Ainult üks on teie isa - Tema, kes ta on taevas.
Üks on teie õpetaja - Kristus. Halleluuja.

(Evangeelium Mt23 ,1-12)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Sel ajal ütles Jeesus rahvale ja oma jüngritele: "Moosese aujärg on kirjatundjate ja variseride käes. Kõike, mida nad teile ütlevad, seda nõudke taga ja pidage, kuid ärge käige nende tegude järgi, sest nad räägivad küll, aga ise ei tee. Nad seovad kokku ränkraskeid koormaid ja panevad need inimeste õlgadele, kuid ise ei taha nad neid sõrmeotsagagi liigutada. Kõike, mida nad teevad, teevad nad ainult selleks, et inimesed neid imetleksid.

Sellepärast teevad nad oma palvelindid laiad ja oma rüüde tupsud suured. Nad armastavad ülemaid kohti söömaegadel ja esimesi pinke sünagogides, teretamisi turgude peal ja seda, et inimesed neid hüüaksid rabideks.

Teid aga ärge hüütagu rabideks, sest ainult üks on teie õpetaja, aga teie kõik olete vennad. Ning ärge hüüdke kedagi maa peal oma isaks, sest ainult üks on teie isa - tema, kes ta on taevas. Ärge laske end hüüda ka isandateks, sest üks on teie Issand - Kristus. Kes aga teie seast tahab olla kõige suurem, see olgu teie teenija. Kes ennast ise ülendab, seda alandatakse, ja kes ennast ise alandab, seda ülendatakse".

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, kes on ilma patuta? Kas te olete kunagi kohanud inimest, kes on patuta? Võibolla on see üllatav, kuid mulle tundub, et niisugused inimesed võivad teoreetiliselt tõesti olemas olla. Mõnele inimesele on lihtsalt antud niipalju meelegi, et ta omaenda põhimõtete vastu kunagi ei eksi, ja kui saatus teda hellitab ka sellega, et ta ei pea kunagi üht oma põhimõtet täitma teise täitmata jätmise hinnaga, siis ei ole tal ka midagi kahetseda.

Paraku ei kehti see aga kindlasti nende inimeste kohta, kes peavad juhtima teisi ja nende eest vastutama. Sest juhtimisel ja kasvatamisel tehtud vead saavad pahatihti avalikuks alles tunduvalt hiljem - siis, kui ilmnevad nende tagajärjed. Juhtidele saab alati midagi ette heita.

Nii et kui meile praegu siin, Jumala ees seistes ja patutunnistuseks valmistudes, peaks juhuslikult tunduma, et õieti nagu ei meenugi midagi, mida kahetseda, siis peame sellega ikkagi arvestama, et nii mõnedki meie patud võivad alles Jumala kohtus

avalikuks saada.
Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, mis te arvate, kas evangeeliumi aegadea võrreldes on meie ajal väga palju muutunud? Ma pean silmas seda, kui me vaatame tänapäeva vaimulikke: nad kannavad sageli pikki värvikirevaid rõivaid, või siis uhket ülikonda, et nad kõikide teiste hulgast kohe silma paistaks; pidusöökidel pannakse nad ikka keskse koha peale istuma ja kirikus päris altari kõrvale, teistest kõrgemale. Nad on harjunud sellega, et neid tiitli järgi õpetajaks, preestriks või pastoriks kutsutakse ja tänavanurkadel aupaklikult tervitatakse. Eesti keeles kasutatakse ju lausa otsetõlget: 'rabi' tähendab 'õpetaja'. Mis palvelintidesse puutub, siis diakon kannab midagi sarnast üle vasaku õla ja preester ümber kaela, ning kui rääkida tupsudest, siis needki on näiteks katoliku preestri cingulumi ehk vöönööri otstes täiesti olemas. Nii peangi täna ka endalt küsima: kas see, et vaatamata Jeesuse manitsustele on kaks tuhat aastat hiljem kirikus kõik ikka sisuliselt samamoodi, on minu süü? Või on see teie süü, armsad õed ja vennad, sest just usklikud on ju need, kes tegelikult kiriku moodustavad?

Osa vastuseid nendele küsimusele saame me juba Uuest Testamendist endast. Juba alates apostlite tegude raamatust hakkavad otsese tähendusega sõnad muutuma sümboliteks ja panevad aluse kristlikule kõnepruugile. Tõsi, kristlikud vaimulikud ülemused ei nimetanud end tollal rabideks, vaid apostliteks, mis algselt tähendas ju lihtsalt käskjalga, sõnumitoojat. Kuid peagi muutus 'apostel' nii ülevaks tiitlik, et nende ametijärglastele tuli lausa uued nimetused välja mõelda. Apostli otsest ametijärglast hakati nimetama 'ülevaatajaks' või 'hoidjaks' - 'episkopos', tema lähimat kaastöölisi 'vanemaks', s.t. 'kogudusevanemaks' - 'presbyteros', omaette seisuseks muutub ka algselt sotsiaalsete ülesannete jaoks ellukutsutud abiline - kreeka keeles 'diakonos'.

Segadus läheb veelgi suuremaks, kui mõelda sellele, et paavsti ametlik tiitel on "Servus Servorum Dei" ehk "Jumala sulaste sulane". Piiblis on aga kirjas, et esimesed saavad viimasteks ja viimased esimesteks. Sellepärast on mul raske vastata, kuidas ma peaksin ennast nüüd nimetama: kas "Jumala sulaste sulase sulaseks", või kui paavst on ka minu kui Jumala sulase sulane, siis olen mina äkki hoopis "Jumala sulaste sulase isand"?!

Paraku kavaluse matemaatika vist ikka ei tööta, sest igasuguse ettekavatsetud alandlikkuse tagant paistab alati silmakirjalikkus. Nii jääb see küsimus lahenduseta isegi paljudes vabakogudustes, kus täna evangeeliumi täpselt järgitakse ja kõiki võrdselt "vendadeks" kutsutakse. Praktika näitab, et lõpuks kujuneb ikkagi välja eriline intonatsioon, millega koguduse juhtkonda kuulujat vennaks nimetades temast ikkagi kuidagi teistest vennam vend saab.

Armsad vennad ja õed, tundub, et Jeesuse seekordse manitsuse sõnasõnalise tähenduse järgmisest pole suurt kasu. Ametikandjate nimede ja riietuse muutmine ei loo uut kvaliteeti, sest küsimus ei ole sõnades ja sümbolites, vaid mõttes ja kavatsuses, mis on nende taga. Muidugi on hea, kui ametinimi väljendab selgelt ülesandeid ja pädevust, kuid eks vaimuliku kohuseid on ka üsna raske ühe sõnaga kirjeldada. Sellepärast võib just selguse huvides jätta sõnad ja sümbolid sisseharjunud kohta - sinna, kus nende tähendust on põlvest põlve teatud.

Sest igavene õndsus ei olene sõnast, vaid suhtumisest. Avansina antud usaldus võib halvata enesekriitikavõime, vaimulik võib hakata ka ise oma erilisusesse uskuma ja peitma oma seesmist ebakindlust bravuurika enesekuvandi taha. Kuid ta peaks julgema endale tunnistada ka oma puudujääke. Sest mida ei oska, seda saab õppida, kuid mida me ei suuda, seda ei nõua meie käest ka Jumal. Amen